

Kultaa ja velkaa

Kultavarannon arvo* Julkinen velka*

Euroalue	479	8 329
Yhdysvallat	358	8 880
Saksa	149	2 168
Italia	108	1 923
Ranska	107	1 807
Portugali	17	206
Espanja	12	782
Kreikka	5	318
Suomi	2	97

* Miljardia euroa, kullan hinta 29.11.2012



Kultavarannot velanmaksuun?

Euromaille on hallussaan mittavat kultavarannot, mutta niihin ei ole kajottu velkakriisistä huolimatta. Miksei?

KULTAA Euroopassa riittää. Koko euroalueen kultavarantojen arvo on nykyisellä kullan hinnalla noin 480 miljardia euroa eli yli kymmenen kertaa enemmän kuin viimeisimmän Kreikan velkajärjestelyn hinta.

Kreikalla itsellään on kultaa holveissaan 112 000 kiloa, jonka markkinahinta olisi 4,9 miljardia euroa. Summa kuulostaa isolta, mutta on vain kärpäsen kokoinen verrattuna yli 300 miljardin euron velkataakkaan. Kultamyynneillä Kreikka pystyisi kattamaan korkeintaan osan vuotuisista korkomenoistaan.

KULLAN MYYNTI ei ole yksinkertainen toimenpide. Euroalueen kultavarannot ovat sekä Euroopan keskuspankin että kansallisten keskuspankkien hallussa. EKP:n valuuttavarannossa kultaa on noin 22 miljardin euron arvosta, joten suurin osa kultaharkoista makaa kunkin euromaan omissa

kätköissä. Lisäksi kullan myyntiä rajoittaa yhteinen sopimus. Jos keskuspankit lähtisivät myymään kultaa tonnikaupalla, sen hinta todennäköisesti romahtaisi.

EUROON liittyneet maat siirsivät kultaa EKP:n haltuun, kun euroalue perustettiin 1999. Silloin EKP vastaanotti kultaharkkoja noin 40 miljardin euron edestä. Suomen Pankista arvo-metallia lähti yhteisiin tarpeisiin 720 miljoonan arvosta, loput kullasta jäi suomalaisten hallintaan.

Suomen Pankin 50 000 kilon kultavaranto on säilynyt ennallaan vuosikymmeniä ja maksaisi maailmanmarkkinoilla tällä hetkellä 2,2 miljardia euroa.

KESKUSPANKIT eivät koskaan kerro kultamyynneistään tai ostoistaan etukäteen.

Viime vuosina velkakriisi ja kullan hinnan nousu ovat pikemmin lisänneet kuin vähentäneet keskuspankkien kultavarantoja. Kultaa pidetään viimeisenä hätävarana, josta luovutaan vain äärimmäisessä tilanteessa.

Suomi on myynyt isoja määriä kultaa viimeksi sotavuosina.

VAIKKA euromaat myisivät kaiken kultansa, se ei riittäisi velkojen maksuun.

Sen sijaan Euroopan parlamentissa ja muutamissa tutkimuslaitoksissa on viritelty keskustelua kultavarantojen käyttämisestä uusien velkojen vakuutena. Esimerkiksi Suomi olisi voinut vaatia Kreikalta kultavakuuksia monimutkaisten ja lakitoimistojen työllistävien talletusvakuuksien sijaan.

Euroopassa parhaat edellytykset kultavakuuksien käyttöön olisi Italiassa ja Portugalilla. Italiassa on kultaa hallussaan 108 miljardin ja Portugalilla lähes 17 miljardin euron arvosta. Kultavakuuksien avulla kriisimaat saattaisivat pystyä houkuttelemaan yksityisiä sijoittajia takaisin velkamarkkinoille. Samalla EKP:n kautta tulevan setelirahoituksen tarve vähenisi.

Suurin este kultaan kajoamiselle on keskuspankkien itsenäisyys. Ne eivät halua päästää poliitikkoja määräämään siitä, mihin ja milloin kultaa käytetään.

Jouko Marttila

Artikkelien välillä kirjoittaja seuraa taloutta blogissaan www.talouden-tulkki.com